

*Doğma, canım-varlığım qızıl
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qılıqlagahumdur.*

Hərəkət

ŞƏRQ QAPISI

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Sayı: 233 (19.900)

11 dekabr 2009-cu il, cümlə

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabinetı

E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qiyməti 10 qəpik

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

Rəsmi xronika

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrin 9-da Parisdə onun üçün ayrılmış iqamətgahda Fransa xarici işler naziri Bernar Kuşner ilə görüşmüştür. Ermenistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişesinin həlli ilə bağlı proseslərin hazırlı vəziyyətindən səhəbet açılan görüşdə, regional və bir sira beynəlxalq məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır. Dövlətimizin başçısı Parisdə Fransa Senatının sədri Jerar Larşe ilə də görüşmüştür. Görüşdə parlamentlərarası əlaqələrin genişlənməsinin Azərbaycan-Fransa ikitərəfl Münabətlerinin möhkəmlənməsi işinə töhfə verdiyi vurgulanmışdır. Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Fransa Respublikasına rəsmi sefəri başa çatmışdır.

Azərbaycanın memarı və qurucusu

Bütün sahələrdəki dirçəliş, inkişaf və tərəqqiya görə xalqımız daim ulu öndər Heydər Əliyevə borchudur

Oluşqan qədim tarixə, yüksək və sivil mədəniyyətə, özü-nəməxsus milli-mənəvi dəyərlərə malik olan Azərbaycanın XX əsrin ikinci yarısından başlanan inkişaf mərhələsində dahi rəhbərümüz Heydər Əliyevin misilsiz fealiyyəti ilə başlıdır. Haqlı olaraq qədir bilən xalqımız Heydər Əliyevi Azərbaycanın memarı və qurucusu hesab edir, onunla qurur duyur. Bugünkü Azərbaycanın hərtərəfli inkişaf tamili 40 il öncə, 1969-cu il iyulun 14-də ulu öndər Heydər Əliyev respublikamıza rəhbər seçilərən qoyulmuşdur. Məhz bu dövrden başlayaraq Azərbaycan tərəqqiye keçid almış, yeni inkişaf yoluна qədəm qoymuşdur. Bu dövredə qədər keçmiş SSRİ məkanında, eləcə də dünyada Azərbaycan yalnız aqrar respublika kimi tanınır.

Ulu öndərin uzaqqorən fəaliyyəti sayəsində qısa bir zamanda respublika iqtisadiyyatı dirçəldi, onun kompleks inkişaf temmən olundu. Sənayeleşmənin sürətlənməsi Azərbaycanın yeni iqtisadi potensiallarını üzə çıxardı. Respublikamızda yuzlərlə yeni zavod, fabrik, istehsal mü-

əssisələri yaradıldı. Tikinti-quaruluq işləri vüset aldı, böyük park və xiyanətlər, köprü və yollar salındı, infrastrukturlar yeniləndi, bir sözə, Azərbaycan potensial imkanları, daxili resursları səviyyəsində təşəkkül tapmağa başladı. Mədəniyyət,

Ardı 2-ci səhifə

Ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən milli təhsil quruculuğu muxtar

Yanvar 2009-cu il respublikamızda da öz bəhrəsini vermişdir Dekabr 2009-cu il

Bunu yola salmağa hazırlaşdıığımız 2009-cu ilin nüscələri aydın şəkildə göstərir

Başar tarixinə nezer salsaq gərək ki, elmə, təhsilə diqqət yetirən və ona yüksək qiymət veren ölkələr öz sərəti inkişafını təmin edirler. Çünkü yalnız elmi potensialı olan xalqlar irəli gedə bilir. Qloballaşan dünyada önmə verilen bir nömrələrə masələ də məhz elm və təhsildir. Müasir dünya bu gün intellekt müstəvindən mübəanzə apanır. Təsadüfi deyil ki, Birleşmiş Millətlər Təşkilatı XXI yüzilliyi "Təhsil əsri" - "Intellekt əsri" elan etmişdir. Qurur hissi ilə demek olar ki, Azərbaycan xalqı hamisə güclü elmi potensiala və zəngin maarifçilik ənənələrinə malik olmuşdur. Bu gün isə təhsil sistemimiz müteraqqi İslahətlər hesabına beynəlxalq standartlara cavab verməkdədir. Bu da səbəbsiz deyil. Zəngin ənənəvə və tacirliyə əsaslanan Azərbaycan dövlətinin əsası və planlı prioritetləri içərisində təhsil üçün yerdədir. Dövlət başçısının həyata keçirdiyi məqsədyönlü və ardıcıl tedbirlər neticesində ölkədə sosial-iqtisadi inkişafla yanaşı, elmi intellektual tərəqqiye nail olmuşdur, dövrün tələbləri ilə uzlaşan təhsil İslahətləri həyata keçirilmiş, elmtutmul texnologiyalar inkişaf etmişdir. Bu gün Azərbaycanda milli maarifçilik ənənələri saxlanılaqla dünya təhsil sistemini integrasiya prosesi gedir.

Nəzərə alsaq ki, bu gün Azərbaycan sosial-iqtisadi inkişafının yeni dövrünü yaşayır, bu inkişafın və qazanılan uğurlann qorunub saxlanması yüksək elmi intellektual səviyyənin vacibliyini de anlamaq çətin deyil. Çünkü bugünkü gençlər bir neçə ildən sonra Azərbaycanın bütün idarəetmə sisteminde əsas rol oynayaçaqlar. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran inkişaf perspektivlərinin öhdəsinən gəlməye qadir olan vətənpərvər, yüksək savadlı gençlərin hazırlanması ölkəmizin tərəqqisinin, xalqımızın firavan həyataya qovuşmasının mühüm şərtləndir. Məhz bunu nəzərə alan

ölkə Prezidenti İlham Əliyev deyir. "Biz gələcəyə baxmalıyıq. Bizim indi nadir imkanlarımız var: təbii resurslarımız, neft-qaz kəmərlərimiz, coğrafi vəziyyətimiz, nəqliyyat infrastrukturunun möhkəmlənməsi. Böyük vələtyatı axını gözənlənilir. Biz bunu hansı sahələrə yönəltməliyik? İlk növbədə təhsilsə, səhiyyəyə, sosial sahəyə, bir də manəfət gatırən sahələrə, sənaye istehsalının inkişafına, neft amilinin təsirinin azaldılmasına gətirib çıxaran sahələrə. Təhsil bu sahada birinci yerde dayanan istiqamətdir". Bu sahənin inkişafı məqsədilə dövlət büdcəsin-

de nozorda tutulan vəsaitlərin ildən-ildə artırılması, müallimlərin əməkhaqlanında, tələbə, magistr və aspirantların təqaüdlerində özünü göstərən əsaslı artımlar, habelə məktəblərin dərsliklərə pulsuz tominatı ölkə rəhbərinin bu vacib sahəye diqqət və qayğısının bariz ifadəsidir.

Ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən milli təhsil quruculuğu muxtar respublikamızda da öz bahəsini vermişdir. Bunu yola salmağa hazırlaşdıığımız 2009-cu ilin statistik rəqəmləri, görülen işlər və qazanılan uğurlarla aydın şəkildə göstərir. Bu gün muxtar respublikamızda təhsilin mezmuncu Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi prinsiplərini və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə yeniləşdirilməsi, təhsil ocaqlarının maddi-texniki bazaının möhkəmləndirilməsi dövlət

Ardı 4-cü səhifə

Ordumuz qürurumuzdur

Azərbaycan ordusu istənilən anda torpaqlarımızı düşmən işgalindən azad etməyə qadırıdır

Hər bir xalqı dünyada aparıcı söz sahibinə çevirən amillərdən biri mahz onun silahlı qüvvələridir. Ordunun yaradılması hər bir xalqın, müstəqil dövlətin tarixindən on önməli, iftخار olunması hadisədir. Tarixdə baş verən proseslər göstərir ki, ordu istənilən dövlətin var olmasının, suverenliyinin və orazi bütövülüyünün qorunmasına müstəsna rola malikdir. Hər bir müstəqil dövlət öz güclü ordusunu ilə tanınır, nüfuz qazanır. Ona görə de Azərbaycan XX əsrin sonlarında yenice öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdiyindən sonra güclü ordunun yaradılması tarixi zərurətə çevrilmişdi.

Nizami ordu haqqında düşünək, müdafiəni və hücumu düzgün təşkil etmək lazımdır. Ancaq ordunu qurmağı bacaran yox idi. Azərbaycanın başına getirilən müsibətlərin sabəbi də məhz bu idi-milli ordumuzun olmaması.

Vahid komandanlıq olmadığı üçün ordu adlandırılın müxtəlif silahlı dəstələr ayrı-ayrı siyasi qruplara xidmət edərək özərlərə siyasətlesmişdi. Bunun neticesidir ki, cəbhədə mögələbiyyətlərin ardi-arası kesilmir, torpaqlar bir-bi-

rının ardınca işgalçı erməni quldur dəstələr tərəfindən ele keçirilirdi. Dağılıq Qarabağın Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrud, Laçın, Kalbəcər, Ağdam, Cabrayıl, Füzuli, Qubadlı, Zəngilan rayonları qisa bir müddət ərzində işgal olundu, minlərlə insan öz doğma yurd-yuvalarından qovuldu, inşanlar qatlı yetirildi.

Azərbaycanın o vaxtki səriştəsiz rəhbərliyi milli ordu yaradılmasının qeyri-mümkünlüğünü iddia etdiyi bir vaxtda ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin başçılığı ilə Naxçıvanda milli ordu

Ardı 5-ci səhifə

Seminar keçirilmişdir

Babak rayonunda bələdiyyə seçkilərinə həzirlıqla bağlı seminar keçirilmişdir. Seminarın Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatının şöbə müdürü, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin kollegiya sədri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun şöbə rəisi, Babak Rayon İcra Həkimiyəti başçısının müavini çıxış etmişlər.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sedri Mehərrəm Qasimov çıxış edərək bildirdi ki, Babak rayonu üzrə 27 bələdiyyəyə 231 nəfər bələdiyyə üzvünün seçilməsi nəzərdə tutulur. Seçkilər təyin olunanın sonra rayon üzrə 387 nəfər imza vərəqəsi götürmiş və

onlardan 386 nəfəri qanunla müəyyən olunmuş müddətdə digər sənədlərə birlikdə imza vərəqələrini gen qaytarılmışdır. İşçi qrupları tərəfindən sənədələr arasında araşdırılmış və 384 nəfərin namizədliyi qeydə alınmışdır. Onlardan 274 nəfəri YAP, 39 nəfəri biterəf, 26 nəfəri BQP, 27 nəfəri BAXCP və 18 nəfəri "Ümid" partiyasının temsil etməklə 43 nəfərini də qadınlar təşkil edir. Daha sonra MSK-nin sedri bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq sahəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasında apanılan işlərden və seçki komissiyaların üzvlərinin vəzifələrindən etrafı behs edti.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının metbuat xidməti

Əvvəl 1-ci sahifə

əlm, tehsil, sehiyyə və digər sahelerde əsaslı dönüş, mühüm irəlileyişlər, nailiyetlər qazanıldı.

Oten esrin 70-80-ci illerine diqqət yetirdikdə aydın görür ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tehsilin inkişafına xüsusile böyük önem vermiş, bu sahəni daim diqqət merkezində saxlamışdır. Ali və orta məktəblərin sayının getdikcə artması, azərbaycanlı gençlərin keçmiş SSRİ-nin en nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almağa göndərilməsi, yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması məqsədi ilə heyata keçirilən digər tədbirlər Heydər Əliyevin Azərbaycanın geleceyinə hesablanmış müdrik siyasetinin tərkib hissəsinə töşkil edir. Azərbaycanın sonrakı inkişafında Heydər Əliyevin fealiyyəti sayasında yetişmiş kadrlar özlərinə məxsus rol oynamış və bu gün də müxtəlif sahələrdə xidmət göstərməkdədirler. Dahi rehberimiz yaxşı biliyi ki, Azərbaycanın hərətəri inkişafi bilavasitə təhsil sistemi ilə bağlıdır. Sonralar o, əldə olunan nailiyetlərin kökündə tehsilin inkişafının dayandığını vurğulayaraq deyirdi: "Təhsil sisteminin nə qədər dəyərli olduğunu ondan görmək olar ki, Azərbaycanda yüksək savad, biliyi, ixtisas, yüksək elmə malik insanlar var ve onlar cəmiyyətin çox hissəsini təşkil edir. Əgər bunlar olmasayıdı, Azərbaycanın iqtisadiyyatı belə güclü inkişaf edə bilməzdi. Bunlar olmasayıdı, biz indi Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi idarə edə bilməzdik. Onları qiymətləndirmək lazımdır və on illərlə əldə etdiyimiz nailiyəti hevəx vətunutmamalıq..."

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev 1982-1987-ci illerde SSRİ Nazirlər Soveti sedriniñ birinci müavini vəzifəsində çalışarken doğma Azərbaycanı və xalqının məsələlərini çox mühüm işlər görmüşdür. *SSRİ-nin emmənəcərət rəhbəri M. G. Qəribəcovun* yürüdüyü siyasetə etiraz edən Heydər Əliyev 1987-ci ildə öz vəzifəsində istefə etdiyindən sonra da Azərbaycanda gedən ixtimal-siyasi prosesləri yaxınlaşdırmaqla maraqlanmışdır.

Ulù öndər onu gözleyen bütün təhlükələr baxmayaq, Bakıda töredilmiş 20 Yanvar faciəsi ilə eləqədar bayanla çıxış edərək dünəninq diqqətini bə qanlı aksiyaya yönəltdi. Heydər Əliyev bu şəsəreti addım ilə bir daha öz qətiyyətini, vətanşərverliyini, xalqılı həmərələğünü ortaya qoydu.

Lakin çox teessüf ki, 1990-ci il iyulun 20-de Heydər Əliyev Moskvadan Bakıya gələrən o vaxtı Azərbaycan rehberləri onun vətəne qayıdışına qısqancılıqla yanaşdırılar. İki gün sonra, iyulun 22-de Bakıdan Naxçıvana gelən ulu önder doğulub boy-a-başa çatdırı doğma yurdunda böyük coşqunuqluq qarşılındı. 100 minden artıq adam dahi rehberə görüşmek üçün şəhərin mərkəzi meydانına yığılmışdır. Her kesin üzündə bir sevinc, fəreh oxunurdu. Naxçıvanı ehalisi Heydər Əliyevə bir xilaskar kimi baxırdı... Ümummilli lider Heydər Əliyev hemin tarixi günü sonralar xatirayaq deyirdi: "1990-ci ilin yayı idi. Bütün Azərbaycanda olduğu kimi, Naxçıvanda da vəziyyət çox ağır idi. Men buraya gələrən Naxçıvani çox çətin bir vəziyyətə gördüm. Amma eyni zamanda, özümü çox rahat hiss etdim. Moskvada meni təqib edirdilər. Hətta, yanvar hadiselerindən sonra hərəketlərimə görə mənə qarşı represiya planları hazırlanmışdır və onları heyata keçirəm isteyirdilər. Bakıya geləndə xalq tərəfindən mənim gəlmiş böyük ruh yüksəklili ilə qəbul olundu, lakin hakimiyətdə olan ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən Bakıda yaşaşmağı imkan verilməsə də, men Naxçıvana geləndə Naxçıvanaya qalxdı, Naxçıvana məni qucaqladı, bağırına basdı. Son illərdə çəkdiyim bütün ezbəz-ziyasi unutdum. Bilirlərini ki, bər il sade hayat keçirdim. Görünür, mənim Naxçıvana gelməyim taleyi işi imiş".

Ulu öndər Heydər ƏLİYEV: *Bizim borcumuz bütün Azərbaycanın simasını dəyişdirməkdir. Azərbaycanın inkişaf etmiş, sivilizasiyalı, demokratik prinsiplərə yaşıyan bir dövlətə, cəmiyyətə çevirməkdir. Azərbaycan vətəndaşlarının gelecek heyatını azadlıq, demokratiya yolu ilə təmin etməkdir. Biz bu yolu xalq yolcusuyuq. Bu yolu xalq yoludur.*

Azərbaycanın memarı və qurucusu

Bütün sahələrdəki dirçəliş, inkişaf və tərəqqiyə görə xalqımız daim ulu öndər Heydər Əliyevə borcludur

Naxçıvanlılar Heydər Əliyevi bağına basdıgi kimi, dahi şəxsiyyət də onlara qucaq olmuş, eşi atalıq qayğısı göstərmədi. Heydər Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sedri vəzifəsində çalışığı 1991-1993-cü illərdə burada yaşayışlı dükər olduğu çətinliklərdən xilas oldu. Ən başıcası isə Naxçıvan erməni tacavüzündən qorundu. Blokada şəhərə qayğıya Naxçıvanın iqtisadiyyatı dirgəlməye başladı. Qonşu İran İslam Respublikası və Türkiye Cumhuriyyəti ilə yaradılan əlaqələr müstəsna rol oynadı. Naxçıvanı Türkiyə ilə birleşdirən "Ümid" köpüsü Naxçıvanlılara ikinci nefes verdi. Naxçıvan Heydər Əliyevin fealiyyəti sayasında yaşadı ve günü-gündən inkişaf etmeye başladı.

Ümummilli liderimiz Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sedri vəzifəsində çalışarken, eyni zamanda, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin asasını qoyma. Bu dövrə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rehberliyi altında bir çox taleyülü qərarlar qəbul etdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçüncü milli bayrağının Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət bayrağı kimi qəbul edilmiş, hemçinin dövlət himni və gerbi haqqında qərarlar Heydər Əliyevin Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi yolunda atıldığı mühüm addımlar idi.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini elə etdiyindən sonra ona rehberlik edən şəxslər dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin ideyalarından bəhrənmək əvezində, qərəzi mövqə nümayiş etdirdilər. Ve nəticədə 1993-cü ilin may-iyun aylarında Azərbaycanda hakimiyət böhərənə yaradı. Mövcud ixtimal-siyasi vəziyyəti düzgün qiymətləndirməyən və bir növ kor-koranı sıyaset yürüden və vaxtı rehberlər ölkəni fəlakətə apardılar. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini itirmək təhlükəsi qarşısında qalmışdı. Her yerde anarxiya hökm sürürdü. Ermenistanın tecavüzü notecisində işgala məruz qalmış ərazilərimizin coğrafiyası da getdiyi genişləndi. Qeyri-qanuni yolla yaradılmış silahlı birleşmələr dərmanlı döyüşmək əvəzinə texribatlılıqla müşəl olur, mensub olduları siyasi qurumlannı göstərənlərin yerine yetirildilər. Ölkənin iqtisadiyyatını tamamilə dağıdılmış vəziyyətə iddi. Bele bir acıncılaşdırıcı vəziyyətə başnəməyən xalq ayaq qalxaraq Naxçıvana-ubərənən tərəfdən tərəfə yürüdü. Xalqımız çox yaxşı biliyi ki, onu düşdüyən ağır vəziyyətdən, düberənən bələlərdən yalnız müdrük rehber Heydər

Azərbaycan bütövlükde Heydər Əliyevin şah əsəridir. Bu əsər müellifinin xidməti və ona verilen yüksək qiymət Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sedri Vəsif Talibovun aşağıdakı məzmunlu ifadələrində dolğunluğu ilə eksini təbib: "Bu gün Azərbaycan deyərən Heydər Əliyev, Heydər Əliyev deyərən Azərbaycan düşənərək. Bu, səbəbsiz deyil. Azərbaycanın 35 ilə yaxın bir dövründə ehətə edən tarixi və siyasi tələyi, bu illər ərzində ixtimal-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni heyatın bütün sahələrində baş vermiş dirçəliş, inkişaf və tərəqqi möhtərem Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu inkişafa, tərəqqiye görə xalqımız daim ulu öndər Heydər Əliyevə borcludur". Mehəmməd CƏFƏRLİ filologiya elmləri doktoru, professor

Azərbaycanı inkişaf etmiş, sivilizasiyalı, demokratik prinsiplərə yaşıyan bir dövlətə, cəmiyyətə çevirməkdir. Azərbaycan vətəndaşlarının gelecek heyatını azadlıq, demokratiya yolu ilə təmin etməkdir. Biz bu yolu xalq yolcusuyuq. Bu yolu xalq yoludur".

Ümummilli liderimiz qısa zamanda ölkə daxilində sakitliyi, əmin-amanlıq bərəqərər etdi, cəbhədə ateşkəs nəil oldu. Xalqın ümidi özüne qayıdı. Bütün sahələrdə bir canlanma yarandı. Köklü iqtisadi və siyasi islahatlar heyata keçirildi, "Əsrin müqaviləsi" kimi tarixə düşməş mühüm kontrakt imzalandı. Azərbaycan neinki regionun, həbələ dünəninin inkişaf etmiş ölkələrinin diqqət merkezindən qərvi. Ölkəməz qoyulan xarici investisiyalan hecmi ildən-ildə artı. Azərbaycanın tərefəşləşən, beynəlxalq aləmdə siyasi dəyərlərə getdikcə çoxaldı. 1993-2003-cü illərdə müstəqil Azərbaycan inkişaf tempini görə dünəninin qabaqcıl ölkələri sırasında layiqli yer tutdu. Bütün bunları nezərdən keçirdikcə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin vətən və xalq qarşısında gösterdiyi müstəsna ve misilsiz xidmətlərinin bir daha şahidi oluruq. Eyni zamanda, bundan qurur duyub, fəxr edirik. Dahi reh-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif TALIBOV: Keçidiyimiz zaman məsafəsi xalqın düzgün qərar qəbul etdiyini, saysız-hesabsız problemlər məngənəsində sıxlıqda olur. Ölkəmizin ən ağır və məsul dövründə onu qurtuluş yolu ilə aparmağa qadir olan yeganə şəxsiyyətin məhəz Heydər Əliyev olduğunu bir daha sübut etdi. Heydər Əliyevin Naxçıvandan Bakıya, böyük siyasetə Qayıdışı şərəflə xilaskarlıq missiyasına - Azərbaycanı Azərbaycana qaytarma məramına xidmət edir. Bu gün həmin məsələyə Azərbaycan Prezidenti hörmətli İlham Əliyevin rəhbərliyi altında müasir dövrün reallıqları nəzərə alınmaqla, böyük uzaqqorənliklə davam etdirilir.

Əliyev çıxara biler. Heydər Əliyev ölkənin və xalqın bu ağır anda onun çağırışına şəss verdi. Naşı siyasetləri sayesinde acı-naçaqlı vəziyyətə düşməş o vaxtı iqtidár nümayändərlər de mecbur qalıb. Heydər Əliyevdən imdad istedilər.

"Xalq manə ümidi bəsləyir, man da bu ümidi doğrultmaq üçün ömrümən qalan hissəni de xalqımı bağışlayıram və həyatımı xalqımı qurban verməye hazırlam" - deyən ulu öndər 1993-cü ilin iyunun 15-də Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyətə gelməkla xalqı bələlərdən qurtardı. Həmin ilə keçirilən prezident seçkiləri ərefəsində Heydər Əliyev öz programının yüksək amallardan qaynaqlandığını bir daha bəyan etdi: "Azərbaycan Respublikasında demokratik, hüquqi dövlət qurulmalıdır. Azərbaycan Respublikası demokratiya yolu ilə getməlidir, heç vaxt totalitar sistəmə, komunist rejimine qayitmamalıdır". Azərbaycan Respublikasında siyasi plüralizm hökm sürməlidir. İnsan, söz, din, dil azadlığı-bunların hamisi bərəqərər edilməlidir. İnsan hüquqlarının qorunması bizim əsas məqsədlərimizdən biri, dövlət orqanlarının, hüquq-mühafizə orqanlarının əsas vəziyəflərindən biri olmalıdır. Dövlətin hüquqları da qorunmalıdır. Biz iqtisadiyyatda köklü islahatlar aparıb bazar iqtisadiyyatına keçməliyik. Bizim borcumuz bütün Azərbaycanın simasını dəyişdirməkdir.

Azərbaycan bütövlükde Heydər Əliyevin şah əsəridir. Bu əsər müellifinin xidməti və ona verilen yüksək qiymət Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sedri Vəsif Talibovun aşağıdakı məzmunlu ifadələrində dolğunluğu ilə eksini təbib: "Bu gün Azərbaycan deyərən Heydər Əliyev, Heydər Əliyev deyərən Azərbaycan düşənərək. Bu, səbəbsiz deyil. Azərbaycanın 35 ilə yaxın bir dövründə ehətə edən tarixi və siyasi tələyi, bu illər ərzində ixtimal-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni heyatın bütün sahələrində baş vermiş dirçəliş, inkişaf və tərəqqi möhtərem Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu inkişafa, tərəqqiye görə xalqımız daim ulu öndər Heydər Əliyevə borcludur". Mehəmməd CƏFƏRLİ filologiya elmləri doktoru, professor

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gencər və İdman Nazirliyi yanında fealiyyət göstəren Heydər Əliyev Gənclər Məktəbinin növbəti möşəfəsi keçirilmişdir. Şəhərimizdə 7 nömrəli orta məktəbin akt zalında keçirilən tədbir ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin anim gününə həsr olunmuşdur.

Meşgələni giriş sözü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Gencər və İdman Nazirliyi aparatının

Naxçıvan Dövlət Film Fondunda da ulu öndərin anim günü münasibətilə tədbir keçirilmişdir.

Tədbirin giriş sözü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi aparatının rəhbəri Rafail Kerimov açaraq ulu öndər Heydər Əliyevin müasir Azərbaycan dövlətinin yaranmasında, inkişafında və beynəlxalq aləmdə tanınmasında göstərdiyi misilsiz xidmətlərdən dənmişdi. Qeyd etdi ki, tərəiximizə müstəqil Azərbaycan dövlətinin xilaskarı kimi daxil olan ümummilli lider Heydər Əliyevin gərgin eməyi sayesində ölkəmiz dünya dövlətləri sırasına çıxmışdır. Bu gün Azərbaycanın sabit, iqtisadi cəhdən qüdrəti dövləte çevrilmesinin sebəbəni

gənclərle iş şöbəsinin müdürü Həsen Əliyev açaraq ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının böyük oğlu, müdrik siyasetçi, bacanlıq rəhbər, zəngin idarəciliq təcrübəsi, yüksək teşkilatçıq qabiliyyəti olan vətənpərvər insan olduğunu diqqətə çatdırılmışdır. Qeyd etmişdir ki, tarixdə eə şəxsiyyətlər var ki, onların hayat və fealiyyəti bütün bir xalqın, dövlətin inkişaf yolu mütəməmmədir. İller keçikdən bu

da mehz Heydər Əliyev olmuşdur. Bu gün ölkəmiz inkişaf və tərəqqi yolu ilə irəlidək, dünya birliliyinə təqribəsi, gücləndikcə Heydər Əliyev yolunun qüdreti daha aydın şəkildə özünü bürüze verir. Qazanılmış nəqliyyətlərin Heydər Əliyevin zəngin fealiyyətinin və ırsının neticəsi olduğu hamiliqlə etiraf edildiyi kimi, bu ırsın hələ uzun iller Azərbaycana xidmet edəcəyi danılmaz heqiqətdir.

Sonra nazirliyin mebusat və ictimaiyyətə eləqələr üzrə baş maslahatçısı Əli Rzayev "Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti" mövzusunda məruzə etmişdir. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevi mədəniyyətəmizin en böyük himayədən adlanıran məruze qeyd etmişdir ki, qədim

Naxçıvan şəhər 705 nömrəli herbi hissənin orta məktəbinde ümummilli lider Heydər Əliyevin anim günü ilə əlaqədar tədbir keçirilmişdir. Tədbirin giriş sözü ilə məktəbin direktoru, Azərbaycan Respublikasının eməkdar müəllimi Nazim Bayramov açaraq dahi rəhbərin keçidi menəli ömür yoluandan, Azərbaycan dövlətinin qurulması və inkişafında müstəsnə xidmətlərindən dənmişdir. Qeyd olunmuşdu ki, tarixdə eə şəxsiyyətlər var ki, onların hayat və fealiyyətləri bütün bir xalqın, dövlətin inkişaf yolu mütəməmmədir. İller keçikdə bu şəxsiyyətlər dövrünün fövqündə yüksələrək ləylələrən yeri tuturlar. Lakin eə şəxsiyyətlər də var ki, tarixdə yeri müəyyənləşdirmek üçün zamana ehtiyac qalmır. Bu cür fenomenal insanlar bütövlükde

şəxsiyyətlər dövrünün fövqündə yüksələrək ləylələrən yeri tuturlar. Lakin bezi şəxsiyyətlərin tarixdə yeri müəyyənləşdirmek üçün zamana ehtiyac qalmır. Bu cür fenomenal insanlar bütövlükde xalqın, məilletin adını özündə etlib edirlər. Belə nadir şəxsiyyətlərdən biri də öten esrin və yeni minilliyyin görkəmi siyasi və dövlət xadimi, xalqımızın ümummilli lideri möhtəşəm Heydər Əliyevdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin fealiyyəti dünya siyaset sənətinin xəzinəsine daxil olmuş, onun adı Azərbaycan xalqının remzini, keçidiyi ömrü yolu doğma torpağı mehəbbət və sədaqət meyannəsi çevrilmişdir.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağsaqqallar Şurasının sadri Əbülfəz Əsgərov çıxış edərək ulu öndər Heydər Əliyev haqqında söz deməyin hem çətin, hem de məsuliyyəti olduğunu bildirmiş və qeyd etmişdir ki, onun Azərbaycan xalq üçün etdikdərinin hem siyasi, ham iqtisadi, hem de mənəvi miqyası o qədər genişdir ki, bu genişlikdə coğrafiyanı ehət etmək, ham da olduğu kimi shata etmək asan deyil. Bu gün o böyük şəxsiyyətin xatırası yad edildən görünür ki, Heydər Əliyev böyük həminin oyrana bilməyəcəyi bir tarixdir. Azərbaycan xalqının faxr etməye haqqı var ki, o, dünya tarixinə Heydər Əliyev kimi dühə bəxş etmişdir.

enenələrə, zəngin milli-mənevi mədəniyyətə malik olan xalqımız mehz bəhət rəhberin mədəniyyət sahəsində həyatı keçirdiyi tədbirlərlə öz varlığını, mənəvi ırsını, keçmişini qoruya bilməşdir. Hale keçən esrin 70-80-ci illərində ulu öndərin misli görünənməsi xidmətləri sayesində Azərbaycan mədəniyyəti sözün heqiqi mənasında intibah dövrünü yaşamışdır. Müstəqillik illərində ulu öndərin bununla bağlı imzaladığı sərəncamlar, həyatı keçirdiyi tədbirlər və digər diqqətçəkən mədəni hadisələr Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında yeni bir eranın başlanmasına səbəb olmuşdur.

Tədbirin sonunda dahi rəhbərə həsr olunmuş sənədi film nümayişi etdirilmişdir.

Ş.HƏSƏNƏLİYEV

mansub olduğu xalqa bağlı olan Heydər Əliyev müdrik siyasi və dövlət xadimi kimi uzun iller boyu Azərbaycan xalqına yol göstərəcək, fayda verəcək qıyməti ırs yaratdır. Müstəqil Azərbaycan dövləti bu zəngin ırsdan faydalıdır, sürətli inkişaf edir, dünya dövlətləri cərgesində öz mövqeyini qətiyyətli möhkəmləndirir. Onun işqli eməlli daim yaşayacaq, memar və qurucusu olduğu müstəqil Azərbaycan ise günün-gündən inkişaf edərək çıxılacaktır. Qürur duydugumuz ham də odur ki, ulu öndərin üzəqərən siyaseti bu gün ölkəmizdə uğurla davam etdirilir. Bu siyaset işığında xalqımız daşı xoş sabahlara doğru inamla addimlayır.

Sonda şagirdlərin ifasında dahi rəhbərə həsr olunmuş şeirlər bedil qiraət olunmuşdur.

Nuray ƏSGƏROVA

Dünen Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan şəhər təşkilatında ümummilli liderimizin xatırasına həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə açan Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan şəhər təşkilatının sedri Ələkber Quliyev qeyd etmişdir ki, hakimiyətinin ister birinci, isterse de ikinci dövründə ulu öndər Azərbaycan mehv olmaq təhlükəsindən xilas etmiş, bütün həyatını canından çox sevdidi xalqına, onun xoşbəxt yaşamasına həsr etmişdir. Böyük faxr deyə biler ki, Azərbaycanın milli müstəqilliliyin ilk temeli mehz ümummilli liderimiz tərəfindən qədim diyəmiz Naxçıvan qoyulmuşdur. 1990-ci ildə doğma yurdunu Naxçıvana qaydan ümummilli lider gecelidüzlü Naxçıvanın problemləri ilə məşğul olmuş, onun ermənilər mədəfəsindən və xalqın rahat yaşamasını temin etmişdir. Mehz o illərdə Ali Məclisin Heydər Əliyevin sedrili ilə keçirilən sessiyasında muxtar respublikamızın adından "Sovet Socialist" sözleri çıxarıldı, Ali Sovet Ali Məclis adlandırılkı, üçrəngli bayraqımız ilk dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikasında qaldırıldı, 1990-ci il yanvar hadisələrinə siyasi qiymət verilmesi, dünya azer-

baycanlılarının hemreyili günü kimi tarixi qərarlar ve diqqəti, cesarelli addimlar atıldı. Yeni Azərbaycan Partiyası da mehz 1992-ci il noyabr ayında Naxçıvanda təsis olundu.

Azərbaycan öz dövlət müstəqilliliyini elan etdikdən sonra müstəqilliliyi və dövlətçiliyi qorumaq üçün ilk növbədə atəşkəs nail olmaq, ölkəde möhkəm siyasi sabılık yaratmaq tələb olundu. Belə bir şəraitde Azərbaycanın taleyfli məsələlərinin həlli üçün Heydər Əliyev kimi siyasi xadimin yeniden rehberliyi qayıtmış labüb idi.

Sevindirici həldir ki, bu gün de Azərbaycan Heydər Əliyev idəyalarının işığında onun laylılı davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rehberliyi ilə geleceyə doğru inamlı və qətiyyətli addimlara irəliləyir. Azərbaycanımızın aynılmaq tərkib hissəsi olan Naxçıvan da bu gün öz inkişafının esti intibah dövrünü yaşıyır. Muxtar respublikamızın bir bir şəhər, qəsəbəsi və konidine bəhət möhtəşəm inkişafdan böyük pay düşür. Bütün bu nailiyətlər isə elbette ki, uğurla davam etdirilən Heydər Əliyev siyasi kursunun behərləridir.

Ülker ƏLİYEVA

**Cəlil Məmmədquluzadə
Cədənə Naxçıvan Dövlət
Musiqili Dram Teatrında Azərbaycan xalqının ümummilli illəri, ulu öndər Heydər Əliyev anim gününə həsr olunmuş "Heydər Əliyev və milli ordu" mövzusunda tədbir keçirilib.**

Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatırisı bir daqiqlik sükütlə yad olunmuş, Azərbaycanın Dövlət himni səslendirilmişdir. Naxçıvan Qəmizənun zabiti, polkovnik-leutenant Mirqiyas Rüstəmov "Heydər Əliyev və milli ordu" mövzusunda meruze ilə çıxış etmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, ölkəmizdə həyatı keçirdiyi tədbirlər və digər diqqətçəkən mədəni hadisələr Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında yeni bir eranın başlanmasına səbəb olmuşdur.

Tədbirin sonunda dahi rəhbərə həsr olunmuş sənədi film nümayişi etdirilmişdir.

Ş.HƏSƏNƏLİYEV

da da yüksəlmış, maddi-texniki hazırlanı şəhərə həməvvüttü dərəcədə möhkəmləndirilmiş, herbçilərin sosial veziyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm addimlar atılmışdır. Möhtəşəm Prezidentimiz mütemədi olaraq cəbhe bölgələrində dayanan eserlərə sənərlərde görüşür, Azərbaycan ordusunun hansı seviyyədə olmasına şəxson müşahidə edir. Ali Baş Komandan bir daha emin olur ki, orduda ruh yüksəkliyinin artırılması, peşəkarlıq, müasir standartlara uyğunlaşma prosesi çox sürətlə gedir.

Sevindirici həldir ki, ölkəmizdə aparılan ordu quruculuğu muxtar respublikamızda da uğurla həyata keçirilir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin qayğısı ilə herbi hissələrin şəxsi heyətləri üçün yeni esər yataqxanaların tikililər, onların menzil şəraitinin yaxşılaşdırılır.

Sonra meruze etrafında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputati, tarix elmləri naməzədi Elman Cəfəri, muxtar respublikası Ağsaqqallar Şurasının sedri Əbülfəz Əsgərov, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mührəbi, Əmək, Silahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasının sedri Qara Fərziyev, Böyük Vətən müharibəsi veterani Heydər Heydərov çıxış etmiş, ümummilli liderimiz ordu quruculuğunu, vətənəmizin müdafası işində gördüyü avazlısızlıqlarla dənmişlər.

Sonda Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrının hazırladığı yazıçı Adil Babayevin "Korolunun Çənlibə qayıdı" tamması nümayisə etdirilmişdir.

S. HÜSEYNOV

Yanvar 2009-cu il

siyasetinin apancı istiqamətlərinən biri kimi müeyyənəşdirilib. Belə ki, 2009-cu il təhsil sahəsində görülen işlərə muxtar respublikanın tarixine yeni bir sehifə kimi yazılıdı. Muxtar respublikada aparan tikinti-quruculuq tədbirlərinin esasında bu il de gencərin zöngin biliyi, hərtərəfli intellektual səviyyəyə malik olması, onların fiziki və mənəvi cəhdən sağlam yetişməsi, istedad və bacarıqlannıñ üzə çıxarılarq düzgün istiqamətlənməsi məsələləri təşkil etdi. Belə ki, Naxçıvan şəhərində 8 nömrəli orta məktəbin binası əsaslı şəkildə yenidən qurularaq istifadəye verildi və ilk dəfə olaraq burada elektron lövhə quraşdırıldı. O vaxtdan inдиye kimi Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisi Sedrinin diqqət və qayğısı ile 140-dan çox en müasir elektron lövhə ümumtəhsil məktəblərinə verildi. Naxçıvan şəhərindəki 2 və 4 nömrəli orta məktəblər, eyni zamanda, Heydər Əliyev Uşaq-Gəncəli Yaradıcılıq Mərkəzi, 12 və 15 nömrəli uşaq bağçaların tikilərək istifadəye verildi. Ötən illerde olduğunu kimi, 2009-cu ilde de muxtar respublikanın hər yerində quruculuq və abadlıq işlərinin önündə məktəb tikintisi getdi. Belə ki, Şərur rayon Tumaslı, Aşağı Daşax, Culfa rayon Ərazin, Babek rayon Zeynəddin kənd, Şahbuz rayon Badamlikand, Kangerli rayon Qarabağlar kənd 2 nömrəli orta məktəbləri şagird və müəllimlərin istifadəsinə verildi. Naxçıvan şəhərində Texnik Peşə Məktəbinin tikintisi, Şərur şəhər 1 nömrəli orta məktəbinin yenidən qurulması isə davam etdiriliir.

2009-cu ilde de Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirilən tədbirlər əsasən təhsilin məzmununu yenileşdirilməsi və keyfiyyət nail olunması, təhsilin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi, təhsil müəssisələrinin maddi-texniki və tədris bazasının möhkəmləndirilməsi, dünya təhsil sisteminə integrasiya edilməsi, təhsil sahəsində məqsədi programların həyata keçirilməsi vasitəsilə keyfiyyətin yüksəldiləsi və digər sahələri ehət etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 iyun 2008-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin informasiyalasdırılması üzrə Dövlət Programı" ölkəmizdə yeni texnologiyalardan istifadə olunmaqla təhsilin informasiya mühitinin yaradılması və ehalinin informasiya cəmiyyətinə hazırlınmışlığındır. XXI əsrin sosial-iqtisadi şəraitü ümumtəhsil məktəblərinin qarşısında da yeni tələblər qoyulur. Bu menəda muxtar respublika rəhbərliyinin qayğısı ilə ümumtəhsil məktəblərimizə 2335 aded en müasir kompyuter verilmişdir. Buniardan 100-dən çoxu internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Bu da muxtar respublikada yeni informasiya texnologiyalardan istifadə olunmaqla təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə dövlət qayğısının en yüksək səviyyəyədən xəbar verir.

Məktəblərin pulsuz dərslik və dədəbiyyatları təminatının **Əvvəl 1-ci sehifə**

Naxçıvan şəhərindəki 2 nömrəli orta məktəb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLIYEV: *Biz gələcəyə baxmalyıq. Bizim indi nadir imkanlarımız var: təbii resurslarımız, neft-qaz kəmərlərimiz, coğrafi vəziyyətimiz, nəqliyyat infrastrukturunun möhkəmlənməsi. Böyük valyuta axımı gözlənilir. Biz bunu hansı sahələrə yönəltməliyik? İlk növbədə təhsil, səhiyyə, sosial sahə, bir də mənafət gətirən sahələrə, sənaye istehsalının inkişafına, neft amilinin təsirinin azaldılmasına gətirib çıxaran sahələrə. Təhsil bu sahədə birinci yerdə dayanan istiqamətdir.*

Ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən milli təhsil quruculuğu muxtar respublikamızda da öz bəhrəsini vermişdir

Bunu yola salmağa hazırladığımız 2009-cu ilin nəticələri aydın şəkildə göstərir

diqqət merkezində saxlanılması, məktəb kitabxanalarının kompleksləndirilməsi da bu sahəye göstərilən yüksək dövlət qayğısının parlaq ifadəsi kimi diqqəti cəlb edir. Belə ki, 2009-cu ilde 158 min 239 adəd dərslik məktəblərə paylanmış, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisi Sedrinin qayğısı ilə 12 adda 4493 adəd bədii ədəbiyyat və jurnal, eyni zamanda, 440 adəd "Naxçıvan xanlığı" adlı kitab məktəblərə hədiyye olunmuşdur. Bu, cəmiyyətin tərəqqisinin, elimin, mədəniyyətin inkişafının qüdrətli vasitəsi rolunu oynayan təhsilin prioritət istiqamət təşkil etdiyinən bir daha eyani təcəssümüdür.

Ümumtəhsil məktəblərində əsas iş şagirdlərin təlim və təbəyəsinin formalşamasına yönəldilir. Pedaqoji kollektivlər öz işlərini şagirdlərin bilik, bacarıq və vərdişləri üzərində qurur, onların məyil, maraq və qabiliyyətlərinin öyrənilməsi istiqamətində tədbirlər-blik yarışlarının keçirilməsi, xüsusi istedad və qabiliyyətə malik olan şagirdlərin aşkar çıxarılması və onların daha da inkişaf etdirilməsi yönündə işlərin aparanı, müxtəlif fənlər üzrə müsabiqə, baxış və sərgilərin təşkili, fənn olimpiadalarının keçirilməsi təhsil prosesinin keyfiyyətə yüksəlməsinə təsir edən amillərdəndir. 2009-cu il ərzində muxtar respublika Təhsil Nazirliyi tərəfindən bir sıra tədbirlər, o cümlədən ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin anadan olmasına 86-ci ildönümü münasibətilə seir müsabiqəsi, inşa yazı işləri, rəsm işləri, "Uşaq il" ilə eləqədar tədbirlər, fənn olimpiadaların, hərbi idman oyunları və digər yanşlı təşkil edilmişdir.

Xüsusi istedadə malik olan uşaq və yeniyetmələrin aşkar olunması məqsədilə muxtar respublikada olimpiada hərəkəti genişləndirilmiş, buna əsasən həzırlanın Dövlət Proqramına uyğun olaraq fənn olimpiadalarının Azərbaycan Respublikası turunda 188 nəfər iştirak etmiş, onlardan 43 nəfər forqlənmişdir. Naxçıvan Türk Liseyinin şagirdləri beynəlxalq olimpiada və yanşlılardan muxtar respublikamıza 7

qızıl, 2 gümüş, 11 bürünc medal qazmışdır.

Muxtar respublikamızda müəllim emayının de böyük önem verilir, yüksək qiymətləndirilir. Bu da təsadüfi deyil. Yüksək səviyyəli təhsil yüksək səviyyəli müəllimlərdən asıldır. Dünya təcrübəsi göstərir ki, yüksək savada, intellektual səviyyəyə malik olan müəllimlərə sahib cəmiyyətlər irəliyə gedir. Savadlı müəllimlərden və məhrum olan cəmiyyətlərin geleceyi isə qarantılıdır. Bu cəhdən Azərbaycan xalqı xoşbəxt sayıla biler. Bizim xalqın həmişə yüksək bilikli müəllimləri olmuşdur. Bu gün də bu müəllimlərin sayı kifayat qədərdir. Dövlətimiz isə həmin müəllimlərin eməyini yüksək qiymətləndirir, onları ali tələfələrə layıq görür. 2007-2008-ci tədris ilində təhsil tariximizdə ilk dəfə olaraq "Ən yaxşı müəllim" müsabiqəsinin keçirilməsi və qaliblərin mükafatlandırılmasının ölkəmizdə bu sahəye nə dərəcədə önem verildiyin göstəricisidir. Bu il muxtar respublikamızdan 5 nəfər müəllim ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə "Ən yaxşı müəllim" adına layıq görürlər 5 min manatla mükafatlandırılmışdır. Bunun davamı kimi 30 sentyabr 2009-cu il tarixdə ölkə Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə muxtar respublikamızdan 4 nəfər "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunmuş, 4 nəfər Azərbaycan Respublikasının emekdar müəllimi fəxri adı verilmişdir. Naxçıvan

Yola salmağa hazırladığımız 2009-cu ilde muxtar respublikanın təhsil sahəsinə nəzər yetirərən qazanılan uğurlar, əldə olunan nailiyyətlər ne qədər ürək açırsa, hələ də qalmadıqda olan nöqsanlar narahatlı doğurur. Belə ki, bu qədər böyük sərəncamın qoyulmasına, zəngin maddi-texniki bazarın yaradılmasına, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinə, bir səzələ, dövlətin yaradığı hərəkəti şəraitə baxmayaqaraq hələ də ali məktəblərə qəbul verməyən, eyni zamanda qəbul səviyyəsi aşağı olan məktəblərimiz var. Doğrudur, ali məktəblərə qəbul verməyən orta məktəblərin sayı 15-dən 10-a endirilmişdir. Ancaq bu da vəziyyətin yaxşılaşdırılmasını göstərmir. Şərur rayonunun Ələkli, Kürkənd, Dərəkənd, Şahbulaq və Püssyan, Ordubad rayonunun Dize, Behrəd və Dəsta, Şahbuz rayonunun Nursu kənd orta məktəblərinin fealiyyəti haqqı olaraq narahatlı doğurmuş və bu ilin sentyabr ayının 11-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisində ali məktəblərə qəbulun yekunu, təhsilin veziyəti və qarşıda duran vezifələrə əlaqədar keçirilən müşavirəde Ali Meclisin Sedri bu məsələyə öz münasibətini bildirən deyidir: "Təhsilə münasibətdə bigənəlik ola bilmez. Təhsilde bigənəlik Vətənə xayanət deməkdir. Təhsil heç bir sahə ilə müqayisə oluna bilmez. Əgər taxılçılıqda bir il məhsuldarlığını yüksək məmkündür. Təhsilde isə bir il boşluğu yoxdur, bu, geləcəkde öz acı nəticəsinə göstərər. Bizim geleceğimiz bu gün yetişdirilən gənc nəsildən asılı olacaqdır. Biz savadlı kadr, yaxşı müətəssis, sənət, peşə adımı yetişdirmək istəyikse yaxşı təhsil verməli, öyrətməliyik. Təhsilin səviyyəsinin, bu sahədə nizam-intizamın yüksəlməsi hər birimizin gündəlik fealiyyətində əsas yer tutmalıdır".

Muxtar Respublikası Ali Meclisi Sedrinin 1 oktyabr 2009-cu il tarixli fermanı ilə isə 5 nəfər müəkkələrə sənəd vermiş, 1348 nəfəri tələbə adını qazanmış, onlardan 232 nəfəri 500-700 intervalında bal toplamışdır. 9 nəfər isə Prezident təqədindən layıq görülmüşdür.

Müəkkələr emayının yüksək qiymətləndirilməsinin və en ucqar dağ kendilərindən beş məsər memarlıq əslubundan məktəb binalarının tikiləsi, onların hər cür maddi-texniki baza ilə təmin olunmasının neticəsidir ki, ali məktəblərə yenice bitmiş kadrda da heç tərəeddü etməden bu təhsil ocaqlarında pedaqoji fe-

Dekabr 2009-cu il

liş hiss olunmaqdadır. Belə ki, ötən tədris ilində 4390 məzun və 3230 nəfəri ali məktəblərə sənəd vermiş, 1348 nəfəri tələbə adını qazanmış, onlardan 232 nəfəri 500-700 intervalında bal toplamışdır. 9 nəfər isə Prezident təqədindən layıq görülmüşdür. Muxtar respublikada fealiyyət göstərən 3 məktəb-705 sayılı herbi hissənin orta məktəb, Heydər Əliyev adına Herbi Lisey və Kangarı rayon Qıvrıq qəsəbə orta məktəbi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə "İlin en yaxşı ümumtəhsil məktəbi" seçilmişdir. Muxtar respublikə gənclikin səsi artıq dördüncü inkişaf etmiş ölkələrinin universitetlərindən gelir. Buna əsasən hazırlanın Dövlət Proqramına uyğun olaraq ümumtəhsil məktəblərimizi bitirən 250-dən çox məzun Amerika Birleşmiş Ştatları, İngiltərə, Fransa, Almaniya, Türkiye, Cənubi Koreya, Ukrayna və Rusiya Federasiyasının qabaqcıl ali məktəblərində təhsil alaraq gələcəyin

Arashabulur kənd 2 nömrəli orta məktəb

mütəxəssisi kimi yetişirler.

Muxtar respublikə təhsil sisteminin tərəqqisində və dünya təhsil sistemində integrasiyasında bölgədə fealiyyət göstərən ali məktəblərin də üzərinə mühmə vəzifələr düşür. Muxtar respublikanın en böyük ali təhsil ocağı olan Naxçıvan Dövlət Universitetində həyata keçirilən tədbirlər mehz bu məramə xidmət edir. Belə ki, universitetin 43 ixtisasının hamisində bu il de dəfə olaraq Boloniya sistemi tətbiq olunmuş, Avropa standartlarına uyğun təhsil verilməsi başlanmış, "WI-FI kampus" internet şəbəkəsi ölkəmizdə ilk dəfə olaraq bu ali təhsil ocağında qurulmuş, universitetin beynəlxalq əlaqələri inkişaf etmişdir. Naxçıvan Özel Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İstítutu da bölgənin əsas elm, təhsil müəssisələridir. Buna görə də dövlətimiz onların maddi-texniki bazası ilə yanşı elmi potensialına da böyük önem verir.

Təhsilə göstərilən hərəkəti dövlət qayığının neticəsidir ki, ümumtəhsil məktəblərinin hər ali məktəblərə həm sənəd, həm de tələbə qəbulunda yüksək təşəbbüs göstərilər. Artıq ənənə şəklini almış təhsil yarmarkalarında hər il bunun canlı şahidi olur. Buradan isə belə nəticəyə gəlmək olar ki, bu məktəb binalarının tikintisi göləcək nəslin hərəkəti yetişməsinə şərait yaratmaqla yanaşı, həm də ali məktəblərden yenice mezun olmuş gənc kadrların işlə təmin olmasına, yeni işsizliyin aradan qaldırılmasına səbəb olmuşdur. Uçqar dağ kendilərinin də müəllim kadrı ilə təmin olunmasına məqsədli təhsil məktəblərindən həmən qəbul olunmuşdur. Belə ki, həmin yarmarkada bu il 126 nəfər gənc kadr muxtar respublikanın müxtəlif kəndlərinə göndərmişdir. Təhsilə göstərilən hərəkəti dövlət qayığının neticəsidir ki, 4 nəfər Azərbaycan Respublikasının emekdar müəllimi fəxri adı verilmişdir. Naxçıvan

Avvelli 1-ci sehifədə

quruculuğu sahesinde qətliyatlardan addımlar atıldı. Möhterem Heyder Əliyevin rehberliyi ilə 1991-ci ilin sentyabr ayının 7-də Naxçıvan Dövlət Milli Müdafiə Komitəsinin yaradılması ile bugünkü silahlı qüvvəlerimizin təmeli qoyuldu. Naxçıvanlılar üçün qırurverici bir haldir ki, "Salam, Azərbaycan eserləri" ifadəsinin milli liderimiz ilk dəfə mehz doğma diyanımız Naxçıvanımızda söyledi. 1992-ci ilin 19 sentyabrında isə "Naxçıvan Muxtar Respublikasının mühafəzəsinin və serhədlerinin qorunmasının təşkilatı haqqında" qərarın qəbul olunması ordu quruculuğu tariximizdə mühüm mərhəle kimi yad da qaldı.

Nehayet, 1993-cü ilde xalqımızın isteyi ve takidi ile ulu önder Heyder Əliyev ölkə rehberliyinə qayıtdıqdan sonra isə ordu kuruluşu sahəsində esaslı dönüş başlandı. Qeyri-qanunu silahlı birleşmələr leğv edildi, əhalide saxlanılan külli məqdarda qanunsuz silah geriye alındı, müharibədə atəşkəs nəil olundu. Bir sözle, ölkədə möhkəm və dönməsabitlik yaradıldı. "Güclü, qüdrətli ordu Azərbaycanın dövlətmüstəqilliyini ebedi etmek, ölkəmizin arazi bütövlüyünü təmin etmek üçün əsas amıldır, respublikamızın sülh və emin-amanlıq şəraitində yaşamasının təminatıdır", -deyin olmuş ən-dərin sayesində ordumuz çox sürətli formalaşdı. Xalqın etimadını qazanmış lidərə sonsuz inəmin naticəsidir ki, mehz onun bir çağışlığı ilə ordudan yarın hallanın, cəbhəde geriləmlərinin qarşısı alındı, minlərlə gənc öztərbi hissəsinə qayıtdı, veterandaşlarınız könüllü olaraq herbə komissarlıqlara yollandı. Beləlik-lə, əməmmülli liderimiz görmə istədiyi güclü, qüdrətli ordunu varadı.

Ümmümmilli liderin ordu kuruluşu sahesinde başladığı islahatlar hazırlı merhələdə Azerbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bu gün dövlətimizin müstəqilliyinin, erazi bütövlüğünün təminatçısı olan ordumuza xüsusi qayğı, diqqət göstərilir. Azerbaycan iqtisadiyyatı düşmən dövlət olan Ermanistanın iqtisadiyyatından 7 dəfə güclüdür. Bir neçə ilden sonra isə 15 dəfə güclü olacaq. Azerbaycanın ümumi harbi xərcləri son 5 il erzində 10 dəfədən çox artılib. Hazırda bu vasaitin miqdan 2 milyard ABŞ dollarına çatıb. Bunun neticesidir ki, ordumuzun maddi-texniki bazası günü-gündən möhkəmləşir, şəxsi heyətin sosial problemləri həll edilir, döyük qabiliyyəti yüksəlir. Azerbaycan Silahlı Qüvvələrinin təhsil sistemi NATO standartlarına uyğun tek millesir. Azerbaycan ordusunun zabitləri ölkəminin NATO ilə alaqları cərçivəsində teşkilatın üzvü olan bir çox ölkələrin herbi məktəblərində təhsil alır, NATO-nun teşkilatçılığı ilə ixtisasartırma kurslarından herbi talmılarda iştirak edirlər. Ordunun modernləşdirilməsi neticesində xeyli sayıda herbi texnika, döyük təyyarələri, silah-susat alınaraq ordumuzun ixtiyarına verilmişdir. Otən il Azer-

baycan Silahlı Qüvvələrinin 90-illiyi münasibəti ilə keçirilən möhtəşəm herbi parad, eləcə də bu il iyunun 24-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 91-ci ildönümü ərefəsindən 4 mindən çox şəxsi heyətin, 99 tankın, 55 zirehli döyüş maşınının, 123 artilleriya sisteminin, 12 döyüş teyyarəsinin, 12 döyüş və 5 nəqliyyat döyüş vertolyotlarının iştirakı ilə keçirilən irimiqyaslı birgə emməyyət-taktiki təlim də ordu-muzun Ali Baş Komandanın istənilen tapşısını yerine yetirməye hazır olduğunu göstərdi. Bu işlə göstəriş ki, Azərbaycanda en

esger ve zabıtalarımıza gösterilen qayğı artı muxtar respublikamızda günün realliğine çevrilib. Dövlətimizin yüksək qayğısı ilə doğma diyamızda yerleşen herbi hisseler müasir tələbərlər savıyyəsində yenidən qurulur, yeni esger yataqxanaları, esgeri sosial-məsiət kompleksləri, tibb mənteqələri, yeməkxanalar, təlim-tədris mərkəzləri tikişlərək və təminizin keçisindəndar oğullann istifadəsinə verilir.

Tekce öten iller erzinde görülen işler muxtar respublikamızda ordu quruculuğuna gösterilen dövlət qayğısının hansı səviyə

Ordumuz qürurumuzdur

Azərbaycan ordusu istənilən anda torpaqlarımızı düşmən işgalindən azad etməyə qadırıdır

müsir, modern, güçlü ordu yaradılması cenab İlham Əliyevin qarşıya qoymuş başlıca hədələrindən. Ali Baş Komandan özü bu barede deyir: "Hər bir ölkə üçün onun ordusu çox vacib bir atributdur, çox əməli bir rəmzdir. Ü cumüledən Azərbaycan üçün Xüsusilə nezəre aslaq ki, Azərbaycan hələ də müharibə şəraitində yaşayır, orduya diqqət daim yüksək seviyyədə olmalıdır. Bu gün Azərbaycanın ordusu Cənubi Qafqazda en güclü ordudur. Biz bu hərbi üstünlüyü elde etmişik və gərək bunu möhkəmləndirik. Bu üstünlük dəha da böyük olmalıdır və biz buna da nail olacaqıq. Bu münaqişəni həll etmək üçün, işğala son qoymaq üçün hem siyasi-diplomatik səyrlər göstəriləməlidir, ham də düşmən bilməlidir ki, Azərbaycan ordusu istənilən vaxtda öz doğma torpaqlarını azad edə bilər və lazım olan vaxtda bütün gücümüzü saflarbaş edərək biz buna nail olacaqıq. Ordunun bütün məsələləri müntəzəm qaydada həll edilir. Men bunu daim diqqət mərkəzində saxlayıram. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı kimi bu, manım borcumdur. Men bundan sonra da orduya böyük diqqətlə, böyük qayğı ilə vanasacağam".

Bu da realiquidir ki, ümmümmilli liderimizin herbi strategilasının davamı kimi Azerbaycan Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında da herbi xidmətlərlə ilbilər daha da mükammallaşır, herbi təhsil sistemi yeniləşir, oradunun maddi-texniki təchizatı daha da yaxşılaşdırılır. Silahlı qüvvəlerimiz müasir dünya ordularının sahib olduğu en son herbi texnologiyalarla təmin olunur. Naxçıvanda her gün şahidi olduğumuz ordu quruluşuna

yede olduğunu gösterir. Belki ki, tekce 2008-ci ilde Naxçıvan şəhərində Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunlarının Avtomatlaşdırılmış Merkezi, Ordubad rayonunun Nürgüt kəndi ərazisində esker-meişət yaşayış kompleksi, Culfa əyalətində 600 yoldaş esker yataqxanası, Şahbuz şəhərdəki herbi hissədə 45 menzilli yaşayış binası, Kəngərli rayonundakı herbi hissədə, Sədərək rayonunun Sədərək və Qaraağac kəndlərində eskerlər üçün meişət yaşayış kompleksləri, Şərur rayonunun Karimbeyli, Ordubad rayonunun Aza və Kotam, Culfa rayonunun Gülüstan, Kəngərli rayonunun Şahtaxtı və Böyükdüzü kəndləri ərazisində, Sədərək rayonunda serhəd məntəqələri və zabit aileləri üçün 8 menzilli 7 bina tikilərək, Heydərabad qəsebasında 5 ferd menzil esaslı tamir olunaraq ordu birləşmələrinin istifadəsinə verilmişdir. Bundan başqa, ötəlli erzində müxtar respublika ərazisindəki herbi hissələr, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adını daşıyan herbi liseyə 1 milyon 676 min manat yardım göstərilmişdir. Herbi hissələrdən birində olarkən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədr Vasif Talibov dövlətin bu sahaya verdiyi qiyməti belə deyərəndənmişdir: "Azərbaycanda fəaliyyət sahaları cəxdir. Bu sahalar içərisində herbi sahə, herbi

Gösterilen bu qayğı ve dikkat de milli ordunun Naxçıvan Muhafizaları daha da möhkəmlənməyi rütməyib. Bu gün orduımızın qəbulundan en əsası torpaqlanmanın bütün şərtlər-vətənşəhər maddi-texniki baza, peşəkarlıq mövcuddur. "Sülh isteyirsinə, Azərbaycan ordusu yüksək döyüşlərde torpaqlanımları düşmən işğalından bilsin ki, ister sülh yolu varsa, can qəlebe qazanacaqdır. Qəhrəman torpağımızı belə düşmənə güzər yünən tam təmin olunması üçün

İş daha vacib sahədir. İqtisadiyyat, təhsil, mədəniyyət və digər sahələr əsl inkişaf yolundadır. Bu sahələrdə yüz minlərlə insan çalışır. Onların rahat çalışması, həmin sahələrin inkişaf etdirilməsi, təhlükəsiz fealiyyəti üçün ordu quruculuğu vacib sahədir. Ordu möhkəm deyilsə, digər sahələrin inkişafının heç bir şəhəməyi yoxdur. Biz İndi Ermanıstanla müharibə veziyətindayık, qəçqinlərimizi və ölkənin 20 faizi işğal altında qalmadıq. Torpaqlarımızın azad edilmesi üçün

ise güclü ordu lazımdır. Güclü ordu ise kağız üzerinde qurulmur. Güclü ordu xalqın birliği, dəstəyi, dövlətin köməyi ilə qurulur".

2009-cu il da ordu quruculuğunu sahəsində bir sıra uğurlarla yadda qalıb. Belə ki, ötən müdafiə erzində Culfa'dakı herbi şəhərcikde yeni yaşayış kompleksi, Kəngərli rayonunda yerləşen "N" sayılı herbi hissədə zabit-yaşayış-məişət kompleksi, Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbəsində herbçi ailələri üçün yaşayış binaları, serhad məntəqəsi olan Şada kəndində esgar məişət-yaşayış kompleksi və zabit ailələri üçün yaşayış binası tikilib istifadəyə verilmişdir. Muxtar respublikamızın digər rayonlarında da serhad qoşunları və digər herbi qüvvələr üçün müvafiq təyinatlı obyektlər ordu muzuzun ixtiyarına verilmişdir. Bütün bunlar bir meqsədə - ordumuzu güclənməsinə, qüvvətlenməsinə xidmət edir.

Dünyanın en modern herbi təhsil ocaqlarından biri olan ümummilli liderimizin adın daşıyan herbi liseyde geleceyin serkədələri yetişir. Sevindirdi haldə ki, liseye gənclərin marağı libe arıtr. Beli, bu gün muxtar respublikamızda müasir herb elminin, taktiki-texnik biliklərin nəzər və praktik cahdətən menimsənilməsi imkanları genişləşir.

Xalqla ordu arasında yaranmış qarşılıqlı inam ve birlik isə ordu quruculuğu sahəsində yeniləyicilərə aparır. Naxçıvan ahalisinin, buradakı idarə ve təşkilatların elamətlər günlerde bayramlıarda asqerlerimizi hevəx vaxt yaddan çıxarmaması, onlara her cür maddi ve mənəvi desət vermişsi artıq adət halını almışdır.—Desək yanılmaq. Çünkü xalqımız yaxşı başa düşür ki dövlətimizin erazi bütövlüyünün sülhün, amin-amanlığın, müsələqiliyimizin terminatığı mehə ordumuzdur.

**Beynəlxalq İnsan
Hüquqları günü qeyd
olundu**

Dünen Ağır Cinayetlere
Dair İşler üzre Naxçı-
van Muxtar Respublikası
Mehkemesinin aktı zamanında 10
dekar Beynelxalq İnsan Hü-
quqları günü münasibetle
konfrans keçirilmiştir.

Konfransda Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Ülkər Bayramova çıxış edərək Beynəlxalq İnsan Hüquqları gününün tarixi ehamiyetindən və ölkəmizdə insan hüquqlarının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən danışmışdır. Qeyd olunmuşdur ki, XX əsrin sonunda dünyamızda gedən davamlı siyasi proseslərin tərkib hissəsi kimi insan hüquq və azadlıqlarının inkişafı sahəsində ciddi döñüş olmuş, elə bu dövrde Azərbaycan öz müstəqilliyini elda etmişdir. Azərbaycan ictimaiyyəti dəyərlər, demokratik enerjilər, insan və vətəndaş hüquqlarının reallığı, təminatı və müdafiəsi prinsiplərinə sadıq qalaraq, vətəndaş cəmiyyəti, demokratik, dövlət və buna uyğun insan hüquqları sisteminin yaradılmasını özünən inkişaf yolu kimi seçmişdir. 1998-ci ilde keçmiş SSRİ məkanında ilk dəfə olaraq mehz ictimaiyyətlər Heydər Əliyev tərafından Azərbaycanda səlim hökmü lağış edildi, metbuatin üzərindən cenzura aradan qaldırıldı. Hələ 1995-ci ilde insan hüquqlarının qorunması istiqamətində mü-

hüm addım atılmışdı. Bu-Milli Konstitusiyamızın qəbul edilməsi idi. Ötan dövərində özümüzde insan hüquqlarının qorunması istiqamətində kompleks tədbirlərə start verilmiş, ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən məqsədönlü işlər görülmüş və bu gün de uğurlu addimlar atılır. Qeyd olunmuşdur ki, muxtar respublikamızda da insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi istiqamətində çox böyük işlər görülmüşdür. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Naxçıvan Muxtar Respublikasında hüquq institutlarının inkişafı haqqında" 2 noyabr 2006-ci il tarixli Fərmanı Naxçıvan Muxtar Respublikasında hüquq institutlarının inkişafında müstəsna rol oynamışdır. Muxtar respublikanın sosial, iqtisadi və demografik inkişafı ilə əlaqədar hüquq institutlarının təkmilləşdirilməsi, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının daha samərəli müdafiə mexanizmleri ilə təmin edilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılmış, bu istiqamətdə zəruri tədbirlər görülmüşdür. Regionumuzda insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində fealiyyət göstəren digər dövlət orqanları ilə yanaşı, muxtar respublikamız üçün yine bir qurumun-Ömərbəyli idarəət təsisi tətbiq edilmişdir.

Səbuhi HÜSEYNOV

Arxeoloji qazıntılar, zaman-zaman elde edilen məzdiilik tarixa malik olmasının təsdiq edilməsi diyariyimiz uzun bir inkişaf yolu keçidiyindən sonraq verir. Bu tarixin izlerini özündə yaşıdan tarix-diyarşunaslıq muzeylərimiz dünənilərə bu günümüz arasında bir körpü rolunu oynayır. Onlar-dan biri de Kəngərlı rayonunun tarixini qoruyaraq yaşıdan Kəngərlı Rayon Tarix-Diyarşunaslıq Muzeyidir.

Muzey Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sedrinin 17 iyun 2006-ci il tarixdə imzaladığı "Kəngərlı Rayon Tarix-Diyarşunaslıq Muzeyinin yaradılması haqqında" sərəncama uyğun olaraq 2007-ci ilin sentyabr ayının 1-de heyata vəsiqə qazanmışdır. Muzeyin açılış mərasimində çıxış edən Ali Məclisinin Sedri demişdir: "Muzeylər bizim tariximizini yaşıdagı və qorunmuş yerdədir. Kəngərlı bölgəsinin çox qədim tarixi var. Ancaq bu qədim tarixi özündə eks etdirən, toplayan elə bir muzey yox idi. Onun maddi mədəniyyət nümunələri kiçik məktəb muzeylərində, şəxsi arxivlərdə, muxtar respublikanın tarix-diyarşunaslıq və digər muzeylərində qorunub saxlanılır. Artıq bu gündən maddi mədəniyyət nümunələri rayonun özündə qorunacaq. Qonaqlar, rayon sakinləri, məktəblilər bu eksponatlarla tanış olacaq, öz rayonlarının qədim, zengin və eyni zamanda şərəfli tarixi ilə qururduyaqalar..."

Əgər açılış zamanı muzeydə 1363 edəd eksponat var idisə, indi muzeyde onları sayı 2402-yə çatmışdır ki, bunlardan 720-si eksposiziya zalinda nümayiş etdirilir, 1682-si isə fonda mühafizə olunur. Bir neçə bölmə, guşa, həmçinin, eksposiziya və fond-

Təbiətin qorunması və zənginləşdirilməsi yer üzündə yaşıyan bütün insanların əsas vəzifəsidir. Ana təbiətin bəlkə də biz insanlara ən faydalı töhfəsi bitkilerdir. Çünkü hər aldığımız nəfəs üçün yaşıllıqlara borcluyuq.

Bizim üçün zəruri əhamiyətə malik olan yaşıllıqların yaradılması muxtar respublikada daim diqqət merkezində saxlanılır. Bizi əhətə edən etraf mühitin qorunması və bərpası gününənən vacib məsələlərindən birincən çevrilmişdir. Muxtar respublikası sakinləri yaşıllaşdırma tədbirlərinin vacibliyinidən dərk edir, her həftə keçirilan imacılıklarda fəal iştirak edərək yeni bağ-bağçalar salır, doğma diyanızın yaşıllıqlar məkanına çevrilmesi üçün elərindən gələnlə əsirgəmirler.

Tarixini yaşıdan xalq yenilməzdir

dan ibaret olan muzeydə tariximiz özündə eks etdirən məşət əşyaları, musiqi, toxuculuq, eləcə də kənd təsərrüfatında işlədilən aletlər qorunur və nümayiş olunur. Eksposiziya zali 3 hissədən ibarətdir. Burada xalq tətbiqi sənət əşyaları, mənəvi dəyərlərimizin parlaq təcəssümü olan mədəniyyət nümunələri, numizmatik materiallar, heykəltəraşlıq, qrafika, erken Dəmir dövründə aid keramika memurlatları, opsidian lövhələr, soyuq silahlar, misqərlək nümunələri nümayiş etdirilir.

Muzeydə zənginliyi ilə diqqəti cəlb edən bölmələrdən biri də ümummilli liderimiz Heydər Əliyevə ayrılmış eksposiziya zali 1682-si isə fonda mühafizə olunur. Bir neçə bölmə, guşa, həmçinin, eksposiziya və fond-

bəhs edən qəzet və kitab materialları, ailə üzvləri ilə birləşmiş fotosəkillər, həkimiyəti dövrünü eks etdirən bir çox materiallar qorunub saxlanılır. Burada ümummilli liderimiz və oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın portretləri asılmışdır. Həmçinin, bu torpaqda

bağlılığını, zəhmətsevərliyini eks etdirən xış, cüt, vel, car-car, oraq, dırıq və başqa qədim kend təsərrüfatı aletləri bölgəde vaxtı ilə ekincilikle meşğul olmuşdan xəber verir. Muzeydə milli kişi və qadın geyimləri, milli musiqi alətlərimizin yer aldığı guşa da var.

"Müasir döv" adlı guşədə son illerde Kəngərlidə gedən quruculuq prosesləri, həyatımızın bütün sahələrində qazanılan nailiyyətlərini tanısq olmaq mümkündür. Torpaqlarımızın müqaddəsliyi, vətəne sevgi və məhabət hissələrinin böyüməkdə olan genç nəslə aşılanması baxımından muzeydə məqsədyönlü tədbirlər görülür. Bu bölmədə yaxın keçmişimiz və bu günüümüzün realillərini özündə təcəssüm etdirən eksponatlar mühafizə olunur. Burada torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarınsı esirgəməyen şəhidlər, Azərbaycan və Böyük Vətən mühərribələri iştirakçılarına həsr edilən kitablar, fotosəkillər, digər sənəd və materiallar tamaşaçılara Kəngərlin iğid oğullarından xəber verir. Bu guşələrdə şanlı döyüş yolu keçmiş cəsər döyüşçülərin orden və medalları, onlar maxsus müxtəlif əşyalar nümayiş etdirilir.

Tariximiz qorunub saxlanıldığı bu muzeylərin zənginləşdirilməsi, onun təbliği və gələcək nesillərə çatdırılması isə tek dövlətin yox, üzərində vətən eşiqləri olan her bir vətəndaşın borcudur. Tariximizi, keçmişimizi, milli mənliyimizi məhz bı yolla qoruyub saxlaya bilərik. Tarixini yaşıdan xalq isə yenilməzdir!

Türkən HÜSEYNLİ

Yaşlılıq tədbirləri hayatı zərurətdən irəli gəlir

Hər bir əkiliən ağac yaşı abidə, yaşı sərvətdir. Bele bir abidəni yaradan isə heç şübhəsiz zəhmətsevər naxçıvanlılardır. Yaşlılıqların zənginləşməsi istiqamətində görülen işlərin müsbət nəticəsi isə insanlığımızın intellektual və emosional çəhətlərinin zənginliyindən, etraf mühitə-təbiətimizə göstərilən dövlət qayğısı ilə müşayiət olunan eko-loji mədəniyyətin formalşamasından xəber verir.

Yurdsever Naxçıvan sakinlərinin təbiətimizin bərpası istiqamətində gördükleri işlər isə həqiqətən də ürəkaçandır. Yüzlərlə hektar sahədə yeni yaşlılıq zolaqları salınır, meşələr bərpə olunur. Göz işledikcə uzanan yaşlılıq zolaqları, salınan gülzərlər

xalqın sağlam galaceya olan inanımlı təcəssüm etdirir. Təbiətə verilən qiymət galaceya sağlam baxış, sağlam hayat təri de-məkdir. Artıq galan il Azərbaycanda, eləcə də muxtar respublikamızda geniş bir yaşlılaşdırma hərəkatının vüset alacağı heç kimdə şübhə doğurmur.

Əhalinin etraf mühitin qorunması və bərpası istiqamətində gördüyü işlərin miqyasını bu ilin payız yıldırımında keçirilmiş imaciklärin mütaşəkkilliyyəti nəticəsində elə olunan nailiyyətlərdə gör-mek olar. Bele ki, keçirilən imaciklärde əkiliən ağacların sayı yüzlərə deyil, minlərə ölçülümkədədir. Naxçıvan şəhəri ərazisində, magistral yolların kənarlarında, rayon mərkəzlərinə və digər

ərazilərə 81 mindən artıq meşə və meyve ağacı ekilmiş, avvelər ekilmiş ağaclara qulluq göstərilmişdir. 2010-cu ilin ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən "Ekologiya" ilə elan olunması isə muxtar respublikada iclimalıyyəti və təbiətsevərləri tərəfindən razılıqla qarşılıb.

"Bir ağac ekin min savab qazanır" deyib ularımız. Adət-ənənələrinə, torpağa bağlılıq ideyalarına sadıq qalan vətənsevər naxçıvanlılar etraf mühiti, canlı, rəngarəng və bütün çalarları ilə gözoxşayan təbiətimizi qorumağı və gələcək nesillərə çatdırmağı özürlərə borc bilərlər. Doğma təbiətimizə vurulan yeni naxışlar da bu borca sadıqlıyın ifadesidir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyindən aldığımız məlumatə görə, Uşaq-Gənclər İdman Məktəbinin sünə örtüklü mini-futbol meydancasında "Uşaq III"nə həsr olunmuş mini-futbol üzrə açıq birincilik keçiriləcəkdir.

Xəbərlər

Tədbir keçirilib

Dünen Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyində Narkomaniya və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyanın 2009-cu il üçün tədbirlər planının icrası ilə əlaqadardır.

Tədbir giriş sözü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin narkotiklərlə mübarizə şöbəsinin rəisi Qasim Əsgərov açaraq 2009-cu ilde muxtar respublikada narkomaniya eleyhinə heyata keçirilən tədbirlərden danışmışdır.

Qeyd olunmuşdur ki, son illerde sözügedən şöbə tərəfindən əhalidən mənvi-psixoloji durumun daha da sağlamlaşdırılması, eləcə də hüquq məarifləndirilmənin daha da gücləndirilməsi məqsədilə bir sıra işlər görülmüş, kompleks emalıyyat-axtanş və profilaktiki tədbirlər planı hazırlanıb heyata keçirilmişdir. Bu dövri arzində yeniyetmələr və azyaşlılar tərəfindən narkotiklərlə bağlı cinayət və inzibati masuliyətə cəlb edilən olmayıbsa.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin qanunvericilik şöbəsinin rəisi, kiçik ədliyyə müşaviri Ayaz Mehərrəmovun, Yaqub Budaqov adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Psixi Xəstəliklər Dispanserinin baş hekimini Rəşadət Nabatovun, Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin aməkdaşı Həsən Əliyev çıxışan dini-nüfus tədbirləri tərəfindən "Ağ ölüm" adlanan bu belanın qarşısının alınması üçün görülen işləri müzakirə etmiş, narkomaniya eleyhinə həzirlanmış tədbirlər planının təmənlə etdikləri qurumlar tərəfindən program sənəd kimi icraata qəbul edildiyini, bu istiqamətde müvafiq tədbirlərin həyata keçirildiyini bildirmişlər.

Mini-futbol birinciliyi

Birinciliyi Naxçıvan Şəhər Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Xəyal Qurbanov, Uşaq-Gənclər İdman Məktəbinin direktoru Yaşar Səfərov açaraq muxtar respublikada uşaq idmanına göstərilən dövlət qayğılarından danışmış, futbolçulara uğurlar arzulamışlar. Olimpiya sistemi üzrə keçirilən yarışda Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin komandası birinci, Uşaq-Gənclər İdman Məktəbinin komandası ikinci, "Dinamo" komandası ise üçüncü yera layiq görülmüşlər.

Sonda qalib komandalarla qeyd olunmuş hadiyyələr təqdim olunmuşdur.

Səbuhi HÜSEYNOV

Hava həqiqətində

Sinoptiklərin məlumatına görə, muxtar respublikamızın ərazisində hava əsasən yağıntılı olacaq. Sənaye 5-10 metr sürətli Qorb küləyi aşəcək.

Naxçıvan şəhəri	Babək rayonu	Culfa rayonu	Şahbuz rayonu
Gecə 1...5	Gecə 1...5	Gecə 1...6	Gecə 2...7
Gündüz 3...7	Gündüz 3...7	Gündüz 3...8	Gündüz 4...9
Kəngərlı rayonu	Şəhər rayonu	Ordubad rayonu	Sədərək rayonu
Gecə 1...6	Gecə 1...6	Gecə 1...6	Gecə 1...6
Gündüz 2...7	Gündüz 2...7	Gündüz 3...8	Gündüz 1...6

Ünvan: AZ-7000,

Naxçıvan ş. Təbriz küçəsi, 1.

Telefonlar: Məsul katib: 45-62-47

Səhərlər: 45-81-44, 45-51-18

Müxbirlər: 45-75-21

Faks: 44-52-52

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Ülkər Əliyev

Qəzet redaksiyanın kompyuter mərkəzində yüksək, sahifələrin "Əcəmi" NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 3618. Sifariş № 939

ŞƏRQ QAPISI
Baş redaktor:
RƏBİL KƏTANOV